

N. P. GORBUNOV

LENININ LUONA

Kun Lenin työskenteli Kansankomissaarien Neuvoston puheenjohtajana kävi hänen luonaan vastaanotolla monia tuhansia ihmisiä. Heidän joukossaan nähtiin työläisiä, talonpoikia, puna-armeijalaisia, neuvosto- ja puolueyöntekijöitä, tiedemiehiä, sanomalehtimiehiä, poliittisia toimihenkilöitä, diplomaatteja, insinöörejä, lääkäreitä, kirjailijoita.

Haluan kertoa tässä siitä, miten Vladimir Iljitš keskusteli neuvostoihmisten kanssa. Juuri se on meille tärkeätä. Vladimir Iljitšillä oli ihmeellinen taito, hänen ei tarvinnut poistua Kremlistä tietääkseen, mitä ympärillä tapahtui. Hän ammensi tietoja tuhansista lähteistä. Hän osasi voittaa kaikkien niiden ihmisten sydämet, jotka kävivät hänen luonaan. Vladimir Iljitš herätti keskustellessaan mitä suurinta luottamusta ihmisissä. Siten hän satoi monilukuisia yhteyksiä puolueenjäseniin, työläisiin ja talonpoikiin.

Vladimir Iljitš osasi löytää jokaisessa ihmisessä kaiken arvokkaan mitä hän tarvitsi. Keskusteluissa vastaanotolla käyneiden talonpoikien ja työläisten kanssa Vladimir Iljitš tunnusteli elämän valtimon sykintää, määritteli sellaiset muutokset luokkavoimien suhteissa, joita tavallinen silmä ei edes huomannut, ja hän osasi esitettyjen tosiasioiden perusteella ottaa oikean asenteen kysymyksessä — ja aina hyvissä ajoin. Vladimir Iljitšillä oli eräänlainen yli-inhimillinen tuntoherkkyys. Viimeiset direktiivinsä hän saneli sairaskuoleman ollen melkein kokonaan eristettynä maailmasta. Tämä Vladimir Iljitšin ominaisuus osata seurata elämää oli hänen suuren neronsa eräs ihmeellisimmistä puolista.

Keskusteluissa asiakkaiden kanssa Vladimir Iljitš suhtautui erikoisen huomaavasti kaikkiin niihin työläisiin, talonpoikiin ja puolueen rivijäseniin, jotka saapuivat hänen luokseen pyyntöineen, suunnitelmineen ja huolineen. Vladimir Iljitš kuunteli heitä

tavattoman huomaavaisesti, ryhtyi toimenpiteisiin heidän pyyntöjensä täyttämiseksi ja selitti heidän virheitään. Vladimir Iljitšin ominaispiirteenä ihmisiin suhtautumisessa oli erikoinen välittömyys. Hän osasi heti suhtautua oikealla tavalla jokaiseen, osasi heti tarttua molemmin käsin olennaisimpaan kaikissa asioissa. Mutta onneton se, joka tuli Vladimir Iljitšin luo huonosti tarkastetuin ja turhin tosiasioin ja puhui yleisin sanoin. Parilla kolmella kysymyksellä ja tarkkojen, harvinaisen huomaavaisten silmiensä ironisella katseella Vladimir Iljitš osoitti asian vähäpätöiseksi.

Leninin logiikka, hänen kiihkeä aatteellisuutensa valloitti ihmisten mielet. Muistan kuinka vallankumouksen ensimmäisinä kuukausina Smolnaan saapui joskus työläisiä ja talonpoikia, jotka menševikkien ja eserrien agitaation vaikutuksesta olivat mielialaltaan meille vihamielisiä ja epäluuloisia. Kuunneltuaan Vladimir Iljitšiä he poistuivat ihastuneina häneen, innokkaina, valmiina uhraamaan henkensä meidän aattemme puolesta.

Keskusteltuaan Leninin kanssa jokainen talonpoika ja sotamies alkoi käsittää, että Leninin aate on heidän aatteensa ja että se aate on varmoissa käsissä. Muistan hyvin Vladimir Iljitšille ominaisen asennon, kun hän istuutui vastapäätä talonpoikaa niin lähelle, että heidän polvensa koskettivat toisiinsa, hymyili ystävällisesti, taivutti vartalonsa eteenpäin ikäänkuin kuullakseen paremmin ja sitten asiantuntevana kyseli, tiedusteli, antoi neuvoja:

— Ottakaa viivyttelämättä tilanomistajain maat omaan haltuunne ja pitäkää niistä tarkkaa luettelointia. Pitäkää huolta, että olisi täysi järjestys, suojelkaa tilanherrojen entistä omaisuutta, joka kuuluu nyt koko kansalle. Suojelkoon kansa itse sitä omaisuutta.

Lähtiessään Vladimir Iljitšin luota talonpoika huomautti ihastuneena:

— Tämä vasta valta on! Tämä se on todella meidän, talonpoikien valta!

Vladimir Iljitš suhtautui luontevasti keskustelukumppaniinsa, hän osasi kuunnella aivan erikoisella tavalla. Keskustellessaan Vladimir Iljitšin kanssa jokainen tunsi hänen olevan vanhemman ja viisaamman toverin. Vladimir Iljitšissä tuntui erikoista lämpöä. Hän suhtautui huomaavaisesti vaatimattomimpaankin rivityöntekijään ja kunnioitti jokaista keskustelukumppania. Kenelläkään ei ollut tunnetta, että keskusteli päällysmiehen kanssa. Jokainen Vladimir Iljitšin kanssa keskustellut henkilö tunsi, että hän oli vain vanhempi toveri, viisas ja suuri toveri. Vladimir Iljitš vastaili kysymyksiin, selitti asioita ja suhtautui vakavasti huomautuksiin.

Vladimir Iljitšillä oli vielä eräs erikoispiirre. Hän osasi antaa korkean arvon ihmisten voimille ja merkitykselle. Se innoitti kovasti, voimisti vastuuntuntoa, velvoitti tekemään tarmokkaasti työtä, jotta Vladimir Iljitšin osoittama luottamus tulisi korvatuksi. Leninin kanssa keskustellut henkilö ikään kuin kasvoi, alkoi käsittää selvemmin asioita, jatkoi kymmenkertaisella tarmolla työtään.

Vladimir Iljitš puhui asiakkaiden kanssa usein aivan tavallisista asioista, häntä kiinnosti kaikki, hän esitti tuhansia kysymyksiä, antoi suuren merkityksen vähäpätöisiltä näyttävillä tosiasioilla. Hän osasi suunnata huomaamatta keskustelun niin, että pani keskustelukumppaninsa puhumaan juuri siitä asiasta mitä tarvittiin, osasi erottaa arvokkaan vähäpätöisestä, saada selville tärkeimmän, eritellä sen ja tehdä selvät johtopäätökset. Näiden keskustelujen aikana Vladimir Iljitš usein tunnusteli, olivatko hänen ajatuksensa oikeita ja haki tosiasioita niiden perustelemiseksi.

Vladimir Iljitš otti asiakkaita vastaan tavallisesti työhuoneessaan. Hän tervehti ystävällisesti jokaista ja viitaten pehmustettuun nojatuoliin kirjoituspöydän vieressä lausui lempeästi totuttuun tapaan: „Istukaa!” Itse hän istuutui tavalliselle tuolille pöydän luo, siirtyi sitten lähemmäksi asiakasta ja katsellen tätä tarkkaavaisesti alkoi lempeästi hymyillen keskustelun. Joskus Vladimir Iljitš varoitti asiakkaita ennakoita sihteerinsä kautta, että vastaanotto saisi kestää vain määrätyn ajan, mutta itse hän harvoin keskeytti keskustelun, jos asiakas ei määräaikaan mennessä poistunut. Joskus hän esti liian pitkän keskustelun siirtäen vastaanoton omasta työhuoneestaan viereiseen huoneeseen, jossa tavallisesti pidettiin Kansankomissaarien Neuvoston istuntoja, voidakseen jollakin hyvällä tekosyyllä kuten hän sanoi jättää ajoissa jäähyväiset ja siirtyä omaan työhuoneeseensa.

Vladimir Iljitš opetti tekemään työtä ja totutti toisia itsenäiseksi ja aloitellaiksi. Hän nuhteli usein saamattomuudesta ja obloمولilaisuudesta. „Kirjoittakaa Politbyroon jäsenille, artikkeli sanomalehteen, kirjelappu minulle”. Hän teki pilkkää niistä, jotka pitivät valituksen tekoa sopimattomana. Muistan kuinka Vladimir Iljitšin ehdotuksesta julkaistiin jopa erikoinen dekreetti siitä, miten pitää tehdä valitukset ja laatia pöytäkirjat virkavallan edustajain laittomista teoista.¹ Ei olisi nytkään haitaksi muistaa useammin tätä dekreettiä ja ripustaa se näkyvälle paikalle kaikkiin virastoihin.

¹ Tekijä tarkoittaa Kansankomissaarien Neuvoston dekreettiä „Kansliavitkituksen poistamisesta” joulukuun 30 päivältä 1919.— *Toim.*

Vladimir Iljitš viehätti puhetavallaan, reippaudellaan ja iloisella naurullaan. Hän hämmästytti tietojensa valtavalla runsaudella ja taidollaan päästä perille asioista. Näin kirjoittaa keskustelustaan Vladimir Iljitšin kanssa esimerkiksi professori N. M. Knipovitš, jota Vladimir Iljitš kunnioitti suuresti.

„Päätettyämme keskustelun asioista Vladimir Iljitš alkoi kysellä minulta yleisestä asiointilasta ja henkilöistä, jotka työkentelevät kalatalouden alalla, nauraen iloisesti, kun kerroin eräistä hauskoista tapauksista. Ei voinut olla ihmettelemättä sitä kuinka hyvin hän oli perillä alasta, joka oli tietysti hänelle vieras ja vähän tuttu. Keskustelun kulussa pisti silmäni eräs piirre: Vladimir Iljitš osasi antaa arvon vapaalle sanalle ja rehelliselle arvostelulle. Lähdin hänen luotaan vieden syvällisen vaikutelman keskustelustamme. Eteeni piirtyi kaikessa suuruudessaan tämä voimallinen ja sangen lahjakas mies, jonka tunsin jo pitkän aikaa, mutta täytyy tunnustaa, että tiesin hänestä liian vähän”.

Keskustelut Vladimir Iljitšin kanssa eivät tietystikään jääneet seurauksitta. Alkoivat lennellä määräykset, Iljitšin kuuluisat kirjelaput, ja kohta pääsi alulle jokin uusi asia, uusi rohkea aloite — alussa joskus hitaasti, usein jopa kömpelöstikin, mutta aina valtava kantavuudeltaan ja suuri tulevaisuudessa. Siten esimerkiksi alkoi kuuluisa sähköistämistyö, jolle meidän vihollisemme niin paljon nauroivat, siten alkoivat Volhovin rakennustyöt, puuvillan viljelyksen kuntoonpalauttaminen, kemiallisen teollisuuden luominen Kara-Bugazissa, metallurgian jälleerakentaminen, radio- ja lennätinlaitoksen rakentaminen, amerikkalaisten saavutusten siirtäminen meidän maatalouteemme jne. Paljon siitä, mikä on pantu alulle, on vasta ¹ kehitymässä, mutta Vladimir Iljitšin kylvös nousee oraalle.

Esitän eräitä Iljitšin kirjoittamia kirjelappuja:

„tov. Alferov! Lomonosov sanoi jo ennen lähtöään minulle, että naftajohtoa varten on tehty *kaikki*.

On selvää, että kysymyksessä on sabotointi taikka huolimattomuus, sillä teidän tiedotuksenne on *perin sekava*.

Lähetätkää välttämättä minulle *viimeistään tiistaina klo 11 aamulla*: 1) lyhyesti, oikein lyhyesti tiedotus siitä, mitä on tilattu (a) — ja (b) mitä on tehty 2) *Jokaisen* vastuunalaisen henkilön nimi, isännimi ja sukunimi.

Helmikuun 27 päivänä 1920.

Lenin”.

„tov. Gorbunov! Se Bontš-Brujevitš (ei Vl. Dm. Bontš-Brujevitšin sukulainen, vaan samanniminen) on kaikkien lausuntojen mukaan *mitä huomatuin* keksijä. Asia on

¹ Muistelmat on kirjoitettu vuonna 1926.— *Toim.*

merkitykseltään jättiläismäinen (sanomalehti ilman paperia ja ilman johtoja, sillä kaiuttimen ja sen vastaanottimen avulla, jonka B.-Brujevitš on parantanut niin, että saadaan helposti satoja vastaanottimia, koko Venäjä voi kuunnella sanomalehteä, jota luetaan Moskovassa).

Pyydän Teitä hartaasti

1) valvokaa tätä asiaa valppaasti *kutsuen Ostrjakovin ja pitäen puhelinyhteyttä Nižniin*

2) oheinen dekreettiluonnos on saatava *nopeasti* hyväksytyksi Pienessä Neuvostossa. Jos ei päästä heti yksimielisyyteen, on valmistettava välttämättä Kansankomissaarien Suureen Neuvostoon tiistaiksi

3) tiedotettava minulle 2 kertaa kuukaudessa töiden *kulusta*. 26.I. Lenin”¹.

Vielä sairastaessaankin, viimeisinä työaikoinaan Vladimir Iljitš otti vastaan työläisten ja talonpoikain edustajia, vaikka se ei ollut hänelle helppoa. Muistan Siperian nahkurityöläisten valtuuskunnan viimeisen vastaanoton. He toivat Vladimir Iljitšille lahjaksi lammasnahkaturkin. Heti tervehdysten jälkeen keskustelu sai asiallisen luonteen: miksi on huonontunut turkisten laatu? miksi valmistuskulungit ovat korkeat? missä on syy? miksei sitä syytä voi poistaa? kuka on syyllinen? mitä olisi tehtävä? „Sanokaa, olkaa hyvä, työläisille, että tervehdykset otan ilomielin vastaan, mutta lahjoja ei minulle tarvitse lähettää, niin on parempi”.

Lääkärit kielsivät Vladimir Iljitšiä tekemästä liian paljon työtä. Sihteerit koettivat kaikin tavoin olla kuormittamatta Vladimir Iljitšiä, mutta hän vastusti sanoen: „Pääni on selvä. Olen liikkumiskunnossa. Minä voin ja tulen tekemään työtä”.

Meillä oli onni elää yhdessä Leninin kanssa. Emme yliarvioi yksilön osuutta, mutta Vladimir Iljitšin neroudessa olennoitui työväenluokan nerous. Lenin on kuolematon ei siksi, että hän oli suurmies. Hän on kuolematon siksi, että oli nousevan työväenluokan sydämenä, älynä ja nerona. Hän tunsu paremmin kuin kukaan muu kollektiivisen sydämen sykkinnän ja joukkojen tahdon, hän oli ihmiskunnan kohtalojen viisas ennakkolantäkijä, hän oli luja kuin teräs ja hellä niinkuin isä, hän ratkaisi mitä monimutkaisimpia maailman ongelmia, mutta oli vaatimaton ja ymmärrettävä lapsillekin.

¹ V. I. Lenin, Teokset, 35. osa, s. 403.— Toim.